

הערות מספר למשיגים על מחקרנו

לח' חי הברון

חישוב ההספק של הטנדם, כפי שנעשה במאמרנו בחוברת 17 של "משק הבקר והחלב" בעמוד 14 אינו נכון. החישוב של ההספק האופטימאלי לשעה ע"י עובד אחד יהיה כדלקמן:

$$.41 = 3 \times \frac{3600}{180+85}$$

לח' הברון הגיע בחישוב זה ל-37.9 פרות; ויוצא שההפרש לטובת הטנדם יהיה 16%.

לשאלת בחירת המשקים, עליה העיר לח' הברון: למעשה נבחנו כל בתי החליבה שהיו בפעולה בזמן שנעשה המחקר ורק בבית חליבה אחד מטיפוס שדרה לא איפשרו לנו לבצע את המדידות. באותו משק הספק העבודה הוא נמוך מאד והריני בטוח שאילו גם משק זה היה נכלל במחקר, היו התוצאות לגבי טיפוס השדרה גרור עות בהרבה. "במשק א" הוכנס בינתיים שינוי טכני קטן בצידוד הטנדם (לח' הברון יכול לאשר זאת), תוקנו הפולסאטור והוואקום וההספק באותו משק גדל בהרבה, עד שאפשר היה לחסוך חצי יום עבודה. אילו היינו עורכים היום את ריכוז הנתונים באותו משק, ודאי שהתוצאות לטובת הטנדם היו משופרות יותר.

באופן כללי עלי להעיר שהניתוח העיוני נראה לי חשוב יותר מאשר התוצאות שנתקבלו בשדה. הנני שמח על כך שהתוצאות המעשיות שנתקבלו אישרו את המסקנות של המחקר העיוני.

לח' עופר

לח' עופר מערער על כמות ההליכה בבתי החליבה לטיפוסייהם השונים. עלי לציין שהמספרים אינם אבסולוטיים ואי אפשר היה בכל המקרים להבדיל בין "הליכה ממש" לבין "הוש" טת יד", אבל אין זה קובע כיוון שבתצפיות שלנו נהגנו באופן שווה לגבי הטנדם וכן לגבי השדרה והיחס בין כמויות ה"הליכות" למיניהן בשני סוגי בתי החליבה נשאר שווה. ואם עופר מצא בית חליבה מסוג טנדם בו היתה הליכה רבה הרי זה נובע מכך ששיטת העבודה באותו

משק לא היתה נכונה; מקרים דומים ישנם גם בבתי חליבה מטיפוס השדרה ושוב ניתן לציין שהיחס בין שני הסוגים נשאר שווה.

בחוברת 15 של "משק הבקר והחלב" (עמוד 15) באה ההצעה של הצרת התעלה. באם יצמר צמו את רוחב התעלה אפילו בחצי המטר תיחסך הליכה של 1.5—2 מטר לכל פרה בה בשעה שההפרש הוא 9.2 מטר; ויוצא שגם במקרה זה ההבדל העקרוני נשאר בעינו.

ח' עופר מזכיר עוד את "הגזמותינו" בקשר עם הרמת הידיים; הידוע לעופר שצריך בדרך כלל לסגור גם את הברז של החלב לאחר שהצנצנת מתרוקנת?

ובענין הפרה הקשה לחליבה המעכבת את הטיפול ב-8 או 11 פרות; הנכון הוא שפרה כזו הזקוקה לחליבה ממושכת מעכבת בבית חליבה מטיפוס השדרה את כל החליבה, כלומר — את כל מספר הפרות שצריכות עוד להיחלב; בקשר קרוב יותר עם פרה קשת-חליבה נמצאות 3 פרות בנות קבוצתה, 4 פרות — עליהן מרכיבים את המכונות מהקבוצה הנחלבת ועוד 4 פרות שצריכות להיכנס לאחר שהארבע גומרות להיחלב; היוצא שהננו מסכמים שוב ב-4+4+3+4 ובס"ה — 11.

הערות נוספות לדברי לח' הנדל ואחרים לא בדקנו מבנה מסוג זה שמזכיר לח' הנדל ואין אנו יכולים לחוות דעה בדבר יעילותו. ובענין ההצעה להקמת בית חליבה מפולש מחולק לשניים הרי אין לראות בזה פתרון יסודי למגרעות אף על פי ששינוי זה במבנה מקטין את קבוצות הפרות והחולבים עובדים בנפרד. מלבד זה הרי הקמתו של בית חליבה מסוג זה תהיה יקרה יותר מאשר בית חליבה מטיפוס השדרה הסטנדרטי. ואין לשכוח את היתרון שבטנדם שאמנם יכולים לעבוד בו שני חולבים מבלי להפריע אחד לשני וקיימת בו אפשרות של עזרה הדדית, הדרכה ולפעמים גם השגחה מצד העובד המנוסה יותר.

בנימין לב